

Verksamhetsstrategier för Fair Action

Antagen av styrelsen den 29 april 2015

Fair Action är en partipolitiskt och religiöst obunden ideell förening.

Vi arbetar för en hållbar värld där mänskliga rättigheter respekteras och alla har en möjlighet att leva ett värdigt liv. Vi sätter press på företag att förbättra arbetsvillkor och betala levnadslön.

Målsättning: Genom vårt inflytande respekterar företag de mänskliga rättigheterna och tar ansvar för sin miljöpåverkan.

Syfte: Vår uppgift är att agera blåslampa och sätta agendan för företags hållbarhetsarbete. Vi arbetar för att de som påverkas av företags verksamhet ska ha möjlighet att själva kunna utkräva sina rättigheter.

Fair Actions roll: Att avslöja och belysa bristerna. Fair Action ska ha en självständig roll i förhållande till företagen. Fair Action ställer krav i enlighet med målsättningen och backar inte i dialog med målgruppen. Det innebär att Fair Action sätter standarden efter sina kriterier och inte efter vad målgruppen är mottaglig för (se nedan Fair Actions krav på företagen). Samtidigt ska Fair Action vara öppna för dialog och utgöra trovärdiga experter. Fair Action ska vara transparenta gentemot granskade företag och intressenter om arbetsmetoder och resultat av granskningar.

Primär målgrupp: Svenska konsumentinriktade företag med verksamhet och/eller leverantörer i låglöneländer.

Figur 1. Fair Actions primära målgrupp är svenska företag med verksamhet i låglöneländer, vi vill påverka dem direkt samt via viktiga intressenter. Se exempel i illustrationen ovan.

Verksamhetsområde: Fair Action arbetar med branscher som specificeras i verksamhetsplan på ett år i taget. Branscherna kan variera men i första hand ska de branscher där Fair Action har expertis prioriteras eller har arbetat med tidigare. Styrelsen och kansliet fastställer även ett eller flera fokusområden. Arbetet med fokusområdet ska vara mer omfattande för att Fair Action ska kunna bygga en djupgående expertis inom det området till skillnad från arbetet med branscherna som främst ska belysa brister. I Fair Actions arbete inom dessa områden (fokusområde och branscher) ska tyngdpunkten - inom såväl ekologiska som sociala aspekter – ligga på effekterna för människorna i produktionskedjan. Det utesluter dock inte att Fair Action därutöver kan lyfta effekter som beror på produktionen men som drabbar människor i lokalsamhället, där produktionen sker.

Organisation: Kansliets huvuduppgifter är att arbeta gentemot målgruppen och intressenter enligt föreningens strategier. Det omfattar främst arbete med att belysa brister inom svenska företags verksamhet och leverantörsled i låglöneländer och kommunicera det externt. Genom kommunikationen kan föreningen mobilisera kraft till att påverka företagen att ta socialt och miljömässigt ansvar. Kommunikationen kan även riktas mot politiker i syfte att påverka dem till att ta beslut som får företag att ta större socialt och miljömässigt ansvar.

Strategier för att uppnå målsättningen:

- Granska företag
Granskning av företag ska bygga på research som ska sammanställas, analyseras och publiceras för att belysa bristerna utifrån Fair Actions principer, se Fair Actions krav på företagen. Omfånget på researchen och sammanställningen ska anpassas till respektive projekt och målgrupp. Fair Action kommunicerar till företagen vilka brister som förekommer och inom vilka områden de behöver arbeta vidare. Det är alltså företagets eget ansvar att utforma de styrdokument, praktiska rutiner eller andra redskap som behövs vid det enskilda företaget för att förbättringar ska komma tillstånd. Fair Action redovisar öppet vilka företag föreningen haft en dialog med och vilka företag som valt att avböja dialog/granskning samt vad som sagts under dessa möten om inte särskilda skäl föreligger.
- Samarbeta med lokala organisationer i låglöneländer
Fair Action samarbetar med fackföreningar och andra organisationer som i låglöneländer arbetar för en socialt och ekologiskt hållbar miljö i syfte att få kunskaper från lokala experter om förhållandena i produktionen. Samarbete med lokala organisationer ger även legitimitet till kraven vi ställer på företagen. Organisationerna ska i samarbeten mötas som likvärdiga parter på lika villkor. Samarbetspartners ska

kunna stå på egna ben och inte göra sig beroende av Fair Action. Fair Action strävar efter långsiktighet i sina samarbeten.

- Samverka med andra organisationer nationellt och internationellt
Samverkan med andra organisationer är aktuell när den bidrar till att uppnå Fair Actions redan uppsatta mål. Fair Action är öppen för samverkan och bygger gärna nya allianser.

- Aktivt opinionsarbete
Opinionsarbetet riktar sig till allmänheten med målsättning att påverka företagen och/eller politiker. Politisk påverkan används när den syftar till att minska svenska företags sociala och/eller miljömässiga påverkan i låglöneländer.

Fair Actions krav på företag

När Fair Action ställer krav på företag och deras verksamhet sker det utifrån följande grundläggande kriterier:

1. Respektera de mänskliga rättigheterna och minimera miljöpåverkan

Företag har ett ansvar att respektera de mänskliga rättigheterna som de fastslås i följande internationella instrument:

- FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna
- Internationella konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter
- Internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter
- ILO:s (International Labour Organization) åtta kärnkonventioner om mänskliga rättigheter i arbetslivet. Dessa konventioner omfattar organisationsfrihet och kollektiv förhandlingsrätt, förbud mot olika former av diskriminering och tvångsarbete samt minimiålder för arbete och förbud mot de värsta formerna av barnarbete.

Företag har även ett ansvar för att minimera sin miljöpåverkan, och ska följa försiktighetsprincipen vad gäller miljörisker.

2. Ta ansvar i leverantörsledet

Enligt FN:s vägledande principer för företag och mänskliga rättigheter har företag ansvar för att förhindra eller begränsa negativ påverkan på de mänskliga rättigheterna som de är inblandade i genom sina affärsförbindelser med andra parter. Termen affärsförbindelser avser även aktörer i leverantörskedjan bortom det första ledet. Företagen bör genomföra en konsekvensanalys (due diligence) som omfattar negativ påverkan på de mänskliga rättigheterna i leverantörskedjan. När företag har ett stort antal leverantörer bör de identifiera allmänna områden där risken för negativ påverkan på de mänskliga rättigheterna är som störst och prioritera dessa områden. I de fall företag har bidragit till kränkningar av mänskliga rättigheter är de skyldiga att gottgöra de drabbade.

3. Arbeta för levnadslöner

Enligt FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna och den internationella konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter har arbetstagare rätt till ersättning som ger honom eller henne och hans eller hennes familj möjlighet till en människovärdig tillvaro. Företag har ansvar för att arbetstagare i den egna verksamheten och i leverantörsledet har löner som räcker till den anställde och dennes familjs grundläggande behov såsom mat, rent vatten, husrum, kläder, utbildning för barn, sjukvård och sparande.

4. Garantera insyn och öppenhet

Det ska vara möjligt för konsumenter att få information om hur produktionen av olika varor och tjänster går till. Enligt FN:s vägledande principer för företag och mänskliga rättigheter är en viktig del av företagets arbete med att visa att de respekterar de mänskliga rättigheterna att kommunicera och ge presumtivt utsatta personer eller grupper och andra relevanta parter insyn och möjlighet till ansvarsutkrävande.